

זו

רבת ה"כ"ב היכל התרבות" והסימטות ב" סביבה המו ביום השני השבוע מצי מבניות פאר סטגוניות. בפתחי הכניסה ל' אולם ניצבו פועלי כיתן, השוכתים זה ה' שבוע החמישי, חילקו כרוזים לצירים ה' לבושים בהידור, המייצגים אותם בוועדה. הצירים הממוזקים היו אדישים לחלוטין ל' בוחריהם, לא זיכו אף במבט את הכרוזים, השליכום ישר לסלסלות.

רבע שעה לאחר מכן החל הטכס. הוא היה מצוחצח מדי, לא הזכיר שום ועידת-פועלים שנערכה בעולם, דמה יותר לקרניבל חגיגי. נעשה נסתימה הוועידה עוד בטרם הח' לה. בטרקליני האולם קיבלו כל הצירים חיק תמות בוד"חות עב"כרס, שהכילו החלטות נאומים והסתייגויות. לצירים האומללים נותר תפקיד רובוטי: הרמת ידיים במשך חמישה ימים, לפי הוראות שקיבלו מראש. מזכיר ההסתדרות, אהרון בקר, שקרסולו נקע לפני מספר שבועות, עלה בצליעה על הבמה. היה בכך משום סימליות למצבה של ההסתדרות, על אף הוזהר החיצוני שאפף את הטכס. ★ ★ ★

באין מבקר

רוב רובם של חברי ההסתדרות סבורים כי המס האחד שהם משלמים מדי חודש בחודשו מעניק להם זכות לשרותים רפואיים

בות שבהן: הוועדה לענייני איגוד מיקצועי, והועדה לענייני חברת העובדים. הוועדה הראשונה שתו המשתתפים תה- קפה-חלב-מיץ, זללו כריכים, קלפו תפוחי עץ ובננות, סילסלו עשן סיגריות, ודיברו הרבה על ריסון השכר, ריסון המחירים, ריסון השביתות, ריסון הפער הסוציאלי. בוועדה השניה אכלו את אותם הדברים, אבל על נושאים שונים. הירבו לדבר בה על זכויותו ההיסטוריות של משק הפועלים, על הצורך בקיומו, חיוניותו למשק, חשיבו תו לעובד ועל הרחבתו לאזורי הפיתוח. ההצעות השונות והדיונים הרבים בוועדות אלה לא היה בהם מאומה כדי להשיב על שאלות האזרח על עתיד ההסתדרות. הן הש' אירו מקום טענה הרווחת, כי שום שינוי לא צפוי בוועידה.

על כוח כלכלי עצום זה, הנקרא חברת העובדים, יחד עם הכוח האירגוני של 85 מועצות פועלים מדין ועד אילת, נאבקות שבע מפלגות המיוצגות בהסתדרות, להן נקבע מספר צירים בהתאם לתוצאות הבח' רות ולפי החלוקה הבאה: המערך (408 ציר רים), גח"ל (122), מפ"ם (116), רפ"י (97), ליברלים עצמאיים (35), מק"י (13), רק"ח (10). שלל הצעות יועלו בוועידה זו. החשובה שבהן: לבטל את המחלקה לאיגוד מקצועי, להעביר את סמכויותיה לאיגודים המקצועיים עצמם. בהצעה זו מצדדת רפ"י, תומכת גח"ל, מסכימה המפלגה הליברלית העצמאית, אך מימושה מוטל בספק רב. כי המערך מת' נגד לה, חושש כי הפיכת האיגודים המק' צועיים לעצמאיים, בעלי סמכות קביעה ב' צועיני שכר, תשמיט מידו את האפשרות לקבוע, להחליט ולנהל מדיניות שכר כמו שהיה עד כה.

מפ"ם, המושפעת ללא ספק משילובה ב' קואליציה הממשלתית, מסייעת למערך בהת'

הפועלים: בעת שביתה, "נראית"

צמרת, שואף זה מכבר להביא לוועדה ה' מרכות איש משלו, שיוכל לסמוך עליו ב' עיניים עצומות. הוא מצא איש כזה בדמותו של רפאל בש, מזכיר מחוז מפא"י בתל' אביב וידידו מזה שנים, אותו רוצה בקר למנות לראש מחלקת האירגון, במקומו של הרינג. תפקיד הנחשב כשלישי בחשיבותו בסולם התפקידים בצמרת ההסתדרות. ★ ★ ★

נפיל חולה

אך האם יוכל בקר לממש את רצונו? היישאר הוא מזכיר ההסתדרות? אין זה

חברת העובדים חסומה, בינתיים, לשאיפו' תיו של ספיר. כי החברה הובטחה לאיש אחרות-העבודה.

תכנן נוסף שחתר כל העת תחת מעמדו של בקר היה ראש מחלקת האירגון, זאב (ויגמון) הרינג. הוא עשה זאת — שלא כ' משל — בגלוי, היה זה הוא שהציע בשעתו, מעל ראשו של מזכיר ההסתדרות, למוכירות מפא"י להתנגד לכניסתה של סיעת תכלת לבו להסתדרות, לנהל מאבק ציבורי ומש' פטי נגדה.

בקר, הידוע כיושרו, היה בדעה אחרת, ניסה למנוע את החרפת המאבק הנוגד את

מי ההסתדרות?

סוד כי רבים בצמרת מפא"י אינם שבעי'רצון מניהולו ההסני של מזכיר-ההסתדרות הנו- כחי, סולדים מחולשתו, לועים לפשרנותו. הם מכירים בעובדה כי בקר הוא מנהיג, למעשה, לאורך כל חזית המשימות שעמדו בפני ההסתדרות בשנים האחרונות. יחד עם זאת מכירה צמרת מפא"י בעובדה שהשעה אינה מתאימה לכך, ואין גם מועמד מוכ' שר יותר.

סיבה נוספת, חשובה יותר: מפ"ם, אשר כל השנים סיעה לשביתות, עודדה את ה' שובתים, שימשה גורם מתסיס להתמרמרותם, שינתה לפתע את מדיניותה. הדבר בלט ב' עיקר מאז החלו הגיושים בין המערך ל' מפ"ם להרכבת הקואליציה, ובא לידי ביטוי בשביתת פועלי ארגון, בה מילאה פיה מים. במציאות הישראלית, בה יכול לקרות הכל, מוזר יהיה לראות בעתיד הקרוב את גח"ל הבורגנית, המייצגת בתוכה תעשיינים ובעלי הון, מגינה על הפועלים, מעוררת שביתות ממריצות שובתים ותומכת בתביעתם. הגדיר השבוע את מצבה הנוכחי של ה' הסתדרות עסקן גח"ל: "ההסתדרות, למרות סירבולה, היא כוח. מישקה הוא עצום, ר' אירגונה ענקי, היא דומה לנפיל הסובל מ' מחלת נפילה".

הגדרה זו אינה רחוקה מן המציאות, מפ"י תה בלב חברי הסתדרות רבים את החשש כי ועידת ההסתדרות העשירית היא ראשית הדרך למעית ההסתדרות.

מהותה של ההסתדרות. אך מזכירות מפ' לבתו לא קיבלה את דעתו, צידדה בעמדתו של הרינג. בכך נגרם נזק ליוקרחה של ה' הסתדרות, והמאבק המיותר נכשל. בית' המשפט קיבל את תביעתה של תכלת לבו, פסל את ההתנגדות לקבלתה להסתדרות. כבר אז חגג בקר את נצחונו, ציפה ליום בו יוכל להיפטר מהרינג. עתה תינתן לו ההזדמנות לכך, אך מה שמצער את המזכיר המעודן היא הדחתו של איש, אשר אליו הוא קשור מאוד — ישעיהו אברך, ראש המחלקה להשכלה גבוהה. למעשה היה אב' רך האיש היחידי בוועדה המרכות שנחשב כאיש אמונו. הוא כתב את רוב נאומוי של בקר, שמש לו יועץ אישי בשאלות רבות. עליותו של אברך, עסקן תרבותי חלקלק, היתה מהירה ומיקרית, כעליותו של מזכיר ההסתדרות עצמו. במסדרוני הוועד הפועל יודעים לספר כי אברך נהג להתפאר כי "המזכיר נמצא בכיסו הקטן". השמועות הגיעו אל בקר והדבר חרה לו מאוד. מלבד זאת קיימת סיבה נוספת המצריכה את הדחתו של אברך. בתקופת הפילוג ב' מפא"י נמנע אברך מלהצהיר על תמיכתו במערך, צידד בחשאי ברפ"י, מתוך שיקול שוראה לרבים אישי ולא אידאולוגי. העסקן התרבותי לשעבר לא היה יכול לשכוח את איבתו לאשכול, שהטיל זמן קצר לפני כן וטו על מינויו של אברך כעורך דבר.

בקר, חשש את עצמו באחרונה בודד ב' נגדות, נוקטת בקו פשרני, המבקש לשמור על סמכותה של המחלקה לאיגוד מקצועי, עם שמירת ייצוג יחסי של הסיעות בתוכה. תביעתה של גח"ל לשתפה במסדותיה המבצעים של ההסתדרות תידחה. אומנם יי' תן לה ייצוג מתאים בוועד-הפועל ובוועדה הביקורת, אך יימנעו ממנה דריסת רגל ב' ועדה המרכות ובחברת העובדים, אשר יור' כבו לא בימי הוועידה, אלא מאוחר יותר, עם כינונה של הקואליציה הממשלתית. ★ ★ ★

מי חותר תחת מי?

אם ידיו שינויים בהרכב האישי של חברי מפא"י בוועדה המרכות? התשר' בה לכך עדיין ובחברת העובדים. כי מנירה ה' נוכחי של ההסתדרות, אהרון בקר, נמנע מלהכריע בשאלות אלה, נוקט בגישה של "נמתין ונראה". הוא מסביר לפניהם אלה, כי אפילו לו עצמו לא ברור מי יהיה המז' כיר הבא. אך מקורביו טוענים שהפעם היה רוצה לראות בין חברי הוועדה המרכות אנו' שים הנאמנים עליו.

מי הם אנשיו הנאמנים בוועד הפועל? למעשה, אין לו כאלה. ירוחם משל חותר תחתיו שנים בשקט, באלגנציה, יוד מאז היה בקר ראש האיגוד המקצועי. אז שימש משל ראש מדור התעשייה. עכשיו מקוה בקר לגמול לחתך החתיק על מעשיו, לסלקו מן ההסתדרות.

המיקרות סיעה רבות לבקר בפריחת ה' קאריירה שלו. עם הדחת לבון נבחר, לגמרי במיקרה ובאופן זמני, למזכיר ההסתדרות, באין מועמד אחר. עכשיו תסייע לו המיק' ריות להיפטר ממשל. הוא יבצע זאת בעזרת פנחס ספיר, הרוצה, זה מכבר, להכניס ל' איגוד המקצועי את אחד מאנשיו — אשר ידלין, הנימנה על מנהלי קופת-הולים.

בלבד, אינם יודעים כלל כי הם בעצמם גם "בעלי מניות" בעסק הגדול והמשגשג ביותר במדינה — חברת העובדים הענקית. זהו עסק החולש על מאות מפעלי תעשייה מבוססים, חברות ציבוריות ריוחיות, קואר' פרטיבים יצרניים, שרותיים, צרכניים ומוס' דיים, הידועים שבהם: 35 מפעלי כור, סולג' בונה, המשביר המרכזי ושלוחותיו, תנובה לסניפיה, בנק הפועלים והקרנות הצמודות אליו, תיעוש וחברות הפיתוח, התעשייה ה' קיבוצית, ההתיישבותית, האגודות השיתו' פיות, חברות שיון, אוניות, בריאות פיקוח אמפי'ל, שותפויות בצי"ם, ארקיע, מקורות ועוד חברות ממשלתיות רבות.

מנגנון משקי זה הוא כוח ענקי, שסייע למפא"י כל השנים להבטיח את השלטון ב' מדינה, לממן מסעי בחירות ולספק אמצעי' פרנסה לרבות עסקנים. אין עליו כמעט כל פיקוח תקין. כי ההסתדרות אין עד עצם היום הזה אפילו מבקר טרדן, דוגמת מבקר המדינה, המשמש מעין מצפון לממשלה, מת' ריע מדי שנה על מחזלים, מעילות, מנגנו' ניס מנופחים וכו'.

בזמנו הציע ישראל גורי המנוח למנות מבקר להסתדרות, אך ההצעה ירדה מן ה' פרק, ועדת הביקורת המרכית הקיימת מט' פלת לרוב בבעיות שוליות, חסרות חשיבות מיוחדת, משמשת כבורר לעניין זה או אחר. סמכותה ופועולתיה מוגבלות, והיא נמנעת בעקביות מלפרסם את מימצאיה על מיפעלי ההסתדרות. ★ ★ ★

תה-קפה-מויץ

הפנות הקהלתניות בשבועות האחרו' זנים לקראת הוועידה העשירית נערכו על-ידי ועדה מכינה כוללת, בת 90 איש. היא התפצלה לארבע ועדות-מישנה. החשר'

העסקנים: בפתיחת הוועידה

או זו